

Leuenbergo konkordija

Lithuanian

Leuenbergo konkordija (sutarimas) 1973

1. Šiai konkordijai pritariančios liuteronų, reformatų ir iš jų kilusios suvienytos bažnyčios bei joms giminingos priešreformatoriškos Valdenziečių bei Bomijos brolių bažnyčios remiantis jų teologiniais disputais patvirtina tarpusavyje bendrą Evangelijos supratimą taip, kaip jis žemiau yra išdėstomas. Jis jas įgalina Bažnyčios bendrystę išaiškinti ir įgyvendinti. Dėkingos už tai, kad buvo privestos arčiau viena kitos, jos kartu išpažįsta, kad tiesos ir vienybės Bažnyčioje siekimas buvo ir yra susietas taipogi su kalte bei kentėjimu (kančia, skausmu).

2. Bažnyčia yra pagrįsta vien tik Jėzuje Kristuje, kuris Ją renka bei siunčia per savo išganymo suteikimą (Dievo žodžio) skelbime ir sakramentuose. Todėl pagal reformatorišką supratimą Bažnyčios vienybei yra būtinas bei užtenkamas sutarimas teisingo Evangelijos mokymo bei teisingo sakramentų administravimo atžvilgiu. Šiais reformatoriškais kriterijais grindžia dalyvaujančios bažnyčios jų bažnytinės bendrystės supratimą, kuris yra toliau (žemiau) išdėstomas.

I. Kelias į bendrystę

3. Teologinio mąstymo būdo (pobūdžio) bei bažnytinio gyvenimo esminių skirtumų akivaizdoje reformatoriškieji tėvai nematė savo tikėjimo ir sąžinės dėlei galimybių išvengti takoskyrų, nepaisant daugelio panašumų. Šia konkordija (sutarimu) dalyvaujančios bažnyčios pripažįsta, kad jų santykis viena su kita nuo Reformacijos laikotarpio pasikeitė.

I. Bendri aspektai Reformacijos aušroje

4. Iš istorinio nuotolio šiandien yra įmanoma aiškiau suprasti, kas nepaisant visų prieštaravimų Reformacijos bažnyčioms buvo bendra jų paliudijime: jos rėmėsi nauja išlaisvinančia bei tvirtą žinojimą (pasitikėjimą, tikrumą) suteikiančia Evangelijos patirtimi. Stodami už pažintą tiesą, reformatoriai bendrai pateko į to meto bažnytinių tradicijų prieštarą. Todėl jie vieningai išpažino, kad gyvenimas ir mokymas turi būti matuojami pirmą kartą tyru Evangelijos paliudijimu. Jie vieningai paliudijo laisvą ir besąlygišką Dievo malonę Jėzaus Kristaus gyvenime, mirtyje bei prisikėlime kiekvienam, kas šiam pažadui tiki. Jie vieningai paliudijo, kad Bažnyčios veiklą ir pavidalą galima pagrįsti vien tik jos užduotimi šį paliudijimą įtvirtinti pasaulyje ir kad Viešpaties žodis palieka aukščiau bet kokios žmogiškos krikščionių bendruomenės išraiškos. Tuo pačiu jie bendrai su visa krikščionija perėmė senosios Bažnyčios simboliuose ištartą šv. Trejybėsje vieno Dievo bei Jėzaus Kristaus Dievo-žmogiškumo išpažinimą bei jį naujai išpažino.

2. Pasikeitusios šių dienų bažnytinės prielaidos (sąlygos)

5. Per keturis šimtus istorijos metų teologinės diskusijos su naujųjų laikų klausimais, šv. Rašto tyrinėjimų vystimasis, bažnytinio atsinaujinimo judėjimai ir vėl atrastas ekumeniškas horizontas privedė Reformacijos bažnyčias prie naujų, panašių mąstymo ir gyvenimo formų. Tai taip pat įnešė ir per visas konfesijas pereinančių (visoms konfesijoms būdingų) prieštaravimų. Sykiu – ypatingai bendro kentėjimo laikais – buvo patiriama broliška bendrystė. Visa tai paskatino bažnyčias biblijinį paliudijimą bei reformatoriškus išpažinimus ypatingai nuo prabudimo judėjimų dabarčiai naujai aktualizuoti. Šiais keliais jos išmoko pagrindinį reformatoriškų išpažinimų paliudijimą atskirti nuo jų istoriškai sąlygotų mąstymo formų. Kadangi išpažinimai paliudija Evangeliją kaip gyvą Dievo žodį Jėzuje Kristuje, jie neužveria kelio jo tolimesniam įpareigojančiam paliudijimui, tačiau jį atveria ir ragina juo tikėjimo laisvėje keliauti.

II. Bendra Evangelijos samprata

6. Dalyvaujančios bažnyčios toliau (žemiau) aprašo jų bendrą Evangelijos supratimą, tiek, kiek tai yra reikalinga jų bažnytinės bendrystės pagrindimui.

1. Ištesinimo žinia kaip žinia apie Dievo laisvą malonę

7. Evangelija yra žinia apie Jėzų Kristų, pasaulio išganymą, išpildant pažadą, duotą Senosios Sandoros tautai.

8. a) Jos tikrą sampratą reformatoriškieji tėvai išreiškė mokyme apie ištesinimą.

9. b) Šioje žinioje Jėzus Kristus yra paliudijamas kaip žmogumi tapusysis, kuriame Dievas susiriša su žmogumi; kaip nukryžiuotasis ir prikeltasis, kuris ant savęs apsiėmė Dievo teismą ir taip aprodė Dievo meilę nuodėmingajam bei kaip ateinantysis, kuris kaip teisėjas ir išgelbėtojas nuves pasaulį į išsipildymą.

10. c) Dievas šaukia per savo žodį šventoje Dvasioje visus žmones atsivertimui ir tikėjimui bei išsako (ištaria) nuodėmingajam, kuris tiki, jo teisingumą Jėzuje Kristuje. Kas Evangelija pasitiki, tas yra dėl Kristaus prieš Dievą ištesintas ir išlaisvintas iš įstatymo apkaltinimo. Jis gyvena kartu su parapija kasdieniame atsivertime ir atsinaujinime garbindamas Dievą ir tarnaudamas artimui tvirtame tikėjime, kad Dievas savo valdymą išpildys. Taip Dievas tveria naują gyvenimą ir pradeda pasaulyje naują žmoniją (padeda naujos žmonijos pradžia).

11. d) Ši žinia padaro krikščionis laisvus pasaulyje atsakingai tarnauti bei sykiu pasirengusius šioje tarnystėje kentėti. Jie supranta, kad Dievo raginanti ir duodanti valia aprėpia visą pasaulį. Jie gina žemiškąjį teisingumą ir taiką tarp pavienių žmonių bei tarp tautų. Tai priverčia juos kartu su kitais žmonėmis ieškoti protingų ir atitinkamų kriterijų bei dalyvauti jų įgyvendinime. Jie daro tai pasitikėjime, kad Dievas išlaiko pasaulį, bei atsakomybėje prieš jo teismą.

12. e) Su šia Evangelijos samprata mes stovime ant senosios Bažnyčios išpažinimų pamato bei perimame bendrą reformatoriškų išpažinimų įsitikinimą, kad iškirtinė Jėzaus Kristaus išganymo tarpininkystė yra Rašto centras (vidurys, tikslas), o žinia apie ištesinimą kaip žinia apie laisvą Dievo malonę – viso Bažnyčios skelbimo matas.

2. Skelbimas, krikštas ir šv. Vakarienė

13. Evangelija yra mums esminiai paliudijama per apaštalų ir pranašų žodį Senojo ir Naujojo Testamento Šventame Rašte. Bažnyčia turi užduotį šią Evangeliją toliau perduoti per pamokslo žodį, per pavienių asmenų užkalbinimą ir per krikštą bei per šv. vakarienę. Skelbime, krikšte ir šv. vakarienėje Jėzus Kristus yra per šventą Dvasią dabar ir čia (aktualiai esantis). (Būtent) Taip ištesinimas atitenka žmonėms Kristuje, ir taip renka Viešpats savo parapiją. Jis veikia skirtingose pareigose ir tarnystėse bei jo parapijos visų narių paliudijime.

14. a) Krikštas

Krikštas yra atliekamas vandeni vardan Tėvo, Sūnaus ir šventosios Dvasios. Jame Jėzus Kristus negrįžtamai priima į savo išganymo bendrystę nuodėmingą ir mirtingą žmogų, kad šis taptu nauju tvariniu. Jis pašaukia jį šventosios Dvasios galia į savo parapiją bei naujam gyvenimui iš tikėjimo, kasdieniam atsivertimui ir pasekimui.

15. b) Šv. vakarienė

Šv. vakarienėje prikeltas Jėzus Kristus dovanoja save savo už visus atiduotame kūne ir kraujuje per savo pažadantį žodį su duona ir vynu. Jis mums šiuo būdu suteikia nuodėmių atleidimą ir išlaisvina mus naujam gyvenimui tikėjime (iš tikėjimo). Jis leidžia mums naujai patirti, kad mes esame jo kūno nariai. Jis stiprina mus tarnystei žmonėms.

16. Kai švenčiame šv. vakarienę, mes skelbiame Kristaus mirtį, per kurią Dievas sutaikė su savimi pasaulį. Mes išpažįstame prikulto Viešpaties dabartį (buvimą) tarp mūsų. Džiaugdamiesi tuo, kad Viešpats pas mus atėjo, mes laukiame jo ateities didybėje.

III. Sutarimas žvelgiant į mokymo pasmerkimus Reformacijos laikotarpiu

17. Prieštaros, kurios nuo Reformacijos laikų bažnytinę bendrystę tarp liuteronų ir reformatų bažnyčių padarė neįmanoma bei privedė prie abipusių pasmerkimo sprendimų, lietuvių mokymą apie šv. vakarienę, kristologiją ir mokymą apie predestinaciją. Mes rimtai žvelgiame į tėvų sprendimus, tačiau šiandien galime kartu apie tai pasakyti:

1. Šv. vakarienė

18. Šv. vakarienėje prikeltas Jėzus Kristus dovanoja save savo už visus atiduotame kūne ir kraujuje per savo pažadantį žodį su duona ir vynu. Taip jis duoda save visiems be išimties, kurie priima duoną ir vyną; tikėjimas priima vakarienę išganymui, netikėjimas – teismui.

19. Bendrystę su Jėzumi Kristumi jo kūne ir kraujuje mes negalime atskirti nuo valgymo ir gėrimo akto. Domėjimuisi Kristaus buvimo būdu šv. vakarienėje nepaisančiam šio veiksmo gresia pavojus iškreipti šv. vakarienės prasmę.

20. Kur toks sutarimas tarp bažnyčių egzistuoja, reformatoriškų išpažinimų pasmerkimai neliečia šių bažnyčių mokymo stovio.

2. Kristologija

21. Tikrame žmoguje Jėzuje Kristuje amžinas Sūnus ir šiuo būdu pats Dievas atidavė save į pražuvusią žmoniją. Pažade ir sakramente šv. Dvasia ir šiuo būdu pats Dievas paverčia mums Jėzų kaip nukryžiuotą ir prikeltąjį (dabar) esančiu.

22. Tikėjimo šiuo Dievo atsidavimu savo Sūnuje esame perimtų mąstymo formų istorinio sąlygotumo akivaizdoje pastatyti prieš užduotį naujai išreikšti tai, kuo vadovavosi reformatų tradicija su savo ypatingu Jėzaus Dievybės ir žmoniškumo nesumaišymo pabrėžimu bei kuo vadovavosi liuteronų tradicija su savo ypatingu Jo asmens vienovės pabrėžimu.

23. Esant tokiai dalykinei padėčiai, mes nebegalime suprasti ankstesnių teologinių pasmerkimų.

3. Predestinacija

24. Evangelijoje yra pažadamas besąlygiškas Dievo nuodėmingo žmogaus priėmimas. Kas tuo tiki, gali būti tikras išganymu ir girti Dievo išrinkimą. Apie išrinkimą galima todėl kalbėti tik atsižvelgiant į pašaukimą išganymui Kristuje.

25. Tikėjimas, tiesa, patiria, kad išganymo žinia yra ne visų priimama, tačiau jis gerbia Dievo veikimo paslaptį. Jis paliudija žmogaus apsisprendimo svarbą lygiai taip pat, kaip ir Dievo universalios

išganymo valios realybę. Rašto Kristaus paliudijimas draudžia mums postuluoti amžiną Dievo sprendimą galutinai atmesti tam tikrus asmenis ar tautą.

26. Kur toks sutarimas tarp bažnyčių egzistuoja, reformatoriškų išpažinimų pasmerkimai neliečia šių bažnyčių mokymo stovio.

4. Išvados

27. Kur šie konstatavimai (pastebėjimai) yra pripažįstami, ten reformatoriškų išpažinimų pasmerkimai dėl šv. vakarienes, kristologijos ir predestinacijos neliečia šių bažnyčių mokymo stovio. Šiuo būdu tėvų atlikti pasmerkimai nėra apibūdinami kaip nedalykiški, tačiau jie nebėra kliūtis bažnytinei bendrystei.

28. Pamaldų išraiškoje, pamaldumo saviraiškoje bei bažnytiniuose įstatuose tarp mūsų bažnyčių yra didelių skirtumų. Šie skirtumai parpijose yra dažnai smarkiau juntami nei paveldėtos mokymo prieštaros. Ir visgi vadovaudamiesi Naujuoju Testamentu bei reformatoriškais bažnytinės bendrystės kriterijais mes negalime šiuose skirtumuose įžvelgti bažnyčias skiriančių faktorių.

IV. Bažnytinės bendrystės įgyvendinimo pareiškimas

29. Bažnytinė bendrystė šios konkordijos prasme reiškia, kad skirtingų išpažinimų stovio (pobūdžio) bažnyčios išvystyto (išplėtoto) sutarimo dėl Evangelijos supratimo pagrindu teikia viena kitai žodžio ir sakramento bendrystę bei siekia kuo didesnio bendrumo paliudyjime ir tarnystėje pasauliui.

1. Bažnytinės bendrystės pareiškimas

30. Sutikdamos su konkordija bažnyčios jų sąsajoje su jas įpareigojančiais išpažinimais ar atsižvelgiant į jų tradicijas pareiškia:

31. a) Jos vieningai sutaria Evangelijos sampratoje, kaip ji buvo II ir III dalyje išreikšta.

32. b) Išpažinimų raštuose ištarti mokymo pasmerkimai atitinkamai III dalies konstatavimus neliečia pritariančių bažnyčių dabartinio mokymo stovio.

33. c) Jos teikia viena kitai sakyklos ir šv. vakarienes bendrystę. Tai apima ir abipusį ordinacijų pripažinimą bei intercelebracijos įgalinimą.

34. Su šiais konstatavimais pareiškiamą bažnytinę bendrystę. Šiai bendrystei nuo 16 a. prieštaraujanti perskyros yra pašalinamos. Dalyvaujančios bažnyčios yra įsitikinusios, kad jos bendrai kyla iš vienos Jėzaus Kristaus Bažnyčios ir kad Viešpats jas bendrai tarnystei išlaisvina bei įpareigoja.

2. Bažnytinės bendrystės įgyvendinimas

35. Bažnytinė bendrystė įgyvendinama bažnyčių ir parapijų gyvenime. Tikėdamos vienijančia šv. Dvasios galia jos bendrai atlieka jų paliudyjimą ir jų tarnystę bei rūpinasi laimėtos bendrystės stiprinimu ir gilinimu.

36. a) Paliudijimas ir tarnystė

Bažnyčių skelbimas įgauna (laimi) pasulyje (daugiau) pasitikėjimo, kai jos paliudyja Evangeliją vieningai. Evangelija išlaisvina ir susieja bažnyčias bendrai tarnystei. Kaip meilės tarnystė ji galioja

žmogui su jo vargais ir stengiasi įveikti jų priežastis. Pastangos dėl teisingumo ir taikos pasaulyje reikalauja iš bažnyčių vis daugiau perimti bendrą atsakomybę.

37. b) Tolimesnis teologinis darbas

Konkordija palieka dalyvaujančiose bažnyčiose įpareigojantį išpažinimų galiojimą. Ji suprantama ne kaip naujas išpažinimas. Ji išreiškia sutarimą, pasiektą (centrinėje) esmėje, kuris įgalina bažnytinę bendrystę tarp skirtingo išpažinimo stovio (pobūdžio) bažnyčių. Dalyvaujančios bažnyčios leidžiasi šio sutarimo vadovaujamos vykdant paliudijimą ir tarnystę bei įsipareigoja tarpusavyje pastoviams mokymo pokalbiams (disputams).

38. Bendras Evangelijos supratimas, kuriuo grindžiama bažnytinė bendrystė, turi būti toliau gilinamas, tikrinamas švento Rašto paliudijimu ir pastoviai aktualizuojamas.

39. Tai yra bažnyčių užduotis – dirbti su mokymo skirtumais, kurie dalyvaujančiose bei tarp dalyvaujančių bažnyčių egzistuoja, tačiau negalioja kaip bažnytiniai perskyrimai. Prie jų priklauso: hermeneutiniai Rašto supratimo klausimai, išpažinimas ir Bažnyčia;

santykis tarp Įstatymo ir Evangelijos;

krikšto praktika;

pareigybė ir ordinacija;

dviejų-karalysčių-mokymas ir mokymas apie Jėzaus karališkąją valdžią;

Bažnyčia ir visuomenė.

Problemos, kurios naujai iškyla paliudijimo ir tarnystės, tvarkos bei praktikos atžvilgiu, yra taip pat spręstinos.

40. Dėl jų bendro paveldo reformatoriškos bažnyčios turi dirbti su teologinio poliarizavimo tendencijomis, kurios dabar apsireiškia. Su šiuom susijusios problemos yra iš dalies gilesnės nei mokymo skirtumai, pagrindę liuteronų ir reformatų prieštarą.

41. Tai bus bendro teologinio darbo užduotis – Evangelijos tiesą prieš jos iškreipimus paliudyti bei (nuo jų at-) apriboti.

42. c) Organizacinės pasekmės

Su bažnytinės bendrystės pareiškimu neužbėgama bažnytinės teisės pavienių klausimų sureguliuavimui tarp bažnyčių bei bažnyčių viduje už akių. Tačiau bažnyčios šių reguliavimų metu atsižvelgs į konkordiją.

43. Vienok galioja, kad sakyklos ir šv. vakarienės bendrystės pareiškimas bei tarpusavio ordinacijų pripažinimas neįtakoja bažnyčiose galiojančių sąlygų įdarbinimui kunigo pareigybėse, kunigo tarnystės išpildymo bei parapijos gyvenimo tvarkos.

44. Klausimas dėl organizacinio pavienių dalyvaujančių bažnyčių susijungimo gali būti sprendžiamas tik toje situacijoje, kurioje bažnyčios gyvena. Tikrinant šį klausimą turėtų būti atsižvelgiama į šiuos aspektus:

45. Suvienodinimas, kuris įtakoja gyvą skelbimo būdų, pamaldų gyvenimo, bažnytinės tvarkos ir diakoninės bei visuomeninės veiklos įvairenybę, prieštarautų šiuo pareiškimu įsipareigotos bažnytinės bendrystės esmei. Kitavertus tam tikrose situacijose gali Bažnyčios tarnystė vardan sąryšio tarp paliudijimo ir tvarkos pareikalauti teisinių susijungimų. Jei organizacinės pasekmės išvedamos iš bažnytinės bendrystės pareiškimo, tai neturi įtakoti mažumos bažnyčių apsisprendimo laisvės.

46. d) Ekumeniniai aspektai

Dalyvaujančioms bažnyčioms pareiškiant ir įgyvendinant bažnytinę bendrystę, jos veikia skatinamos įsipareigojimo tarnauti ekumeninei visų krikščioniškų bažnyčių bendrijai.

47. Jos supranta šią bažnytinę bendrystę europinėje erdvėje kaip įnašą pastarojo tikslo link. Jos tikisi, kad jų ligšiolinio perskyrimo įveikimas turės poveikį jų konfesiškai giminingoms bažnyčioms Europoje ir kituose žemynuose, ir yra pasiruošusios kartu su jomis apsvarstyti bažnytinės bendrystės galimybę.

48. Ši viltis taip pat galioja Pasaulio Liuteronų Sąjungos bei Pasaulio Reformatų Sąjungos tarpusavio santykiui.

49. Jos taip pat tikisi, kad bažnytinė bendrystė duos naują postūmį santykiui ir bendradarbiavimui su kitų konfesijų bažnyčiomis. Jos yra pasiruošusios vesti mokymo pokalbius (disputus) šiame plačiame horizonte.

© Iš vokiečių kalbos išvertė kun. K.Daugirdas

Übersetzung durch Pfr. Kestutis Daugirdas.. Mit freundlicher Genehmigung der Reformierten Kirche in Litauen – www.ref.lt